

bókarummæli

Hall

Steinbjörn B. Jacobsen:
Hall — skaldsaga
Havn, 1984.

Skaldsagan Hall er um ein mann, sum eitur Hallur; hann hevur verið niðri og lært til grannskoðara, men hóast tað nú gongur á øðrum ári, síðan hann kom heimaftur, gongst honum illa at falla til. Ikki tí, at honum leingist niður aftur, men hann kennir seg heimleysan, livir sum í einum tómrúmi, og hóast hann hevur nógv vinarlig fólk rundan um seg, tykist alt honum so óviðkomandi — hann virkar styggur, stirvin og trekur, ikki ófyrikomandi, men fjarur.

Tað skal sigast beinanvegin, at søgan er væl skrivað og lætt lisin. Fyri stóran part eru tað gerandisligar hendingar, fitt og «vanlig» fólk, sum her verða lýst — og við tokka. Tey verða ikki dømd sum verri menniskju fyri tað, at Hallur ikki dugir saman við teimum.

Her skal ikki verða greitt frá tilburðum ella gongdini í søguni, men eitt sindur um frásøguháttin hjá Steinbjørni.

Við eygunum hjá Halli siggja vit nútíðar samfelagið, partar av tí. Men ongantið verður ein avgjörður dómur ella forðøming smoygd niður yvir lesaran. Hallur er ikki sjálvlökur ella sjálvrættvisur, hann er tvørturímóti ivamaður og smæðist fyrri at líkjast burtur úr fjöldini. — Hann eyggleiðir bilarnar — býarmyndin verður í stóran mun lýst við, um nógvir ella fáir bilar eru á vegnum, sipað

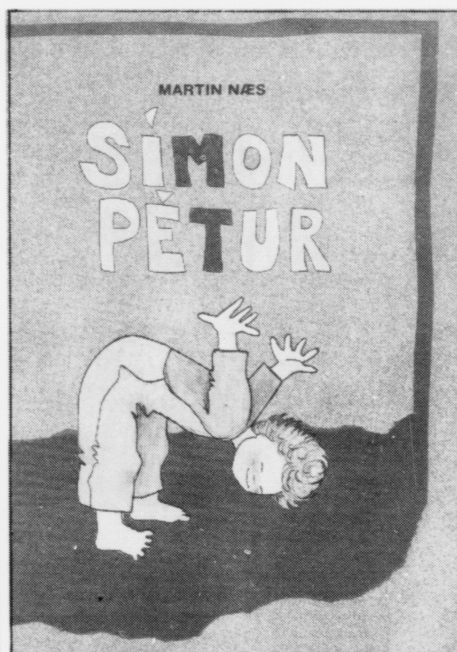
verður til eina syndarliga ferðsluvánlukku, men kortini er eingin greið vanvirkning av tí stóra forøyska bilflotanum.

Hallur vitjar ein vinmann og konu hansara, sum errin visa honum tey nýggju stóru húsin og alt tað fina, tey hava drigið sær upp í reiður. Hallur óvundar teimum ikki, men hann undrast, tí tey eru so nógv broytt frá tí hann kom saman við teimum.

Hallur. Vinstrahallur? Ella bara lagghallur? Vit fáa varhugan av, at onkuntíð hevur verið meira liv í honum. Onkur sigur um hann, at hann meðan hann var niðri var ein av hesum «reyðu fanunum». Men í hesum tíðarskeiðinum, søgan er um, nevnr hann einki beinleiðis um sína politisku áskoðan. Og tá ið hann verður biðin um at koma við at fyrirreika 1. maidagshald, sigur hann treyðugt já.

Hann fer á fund, uttan eldhuga, og sama er við fundarfólkunum flest: tey koma mest fyrri at hava okkurt at savnast um. Tey koma dældandi ov seint ella mæta ikki upp, og 1. maidagshaldið, ið vera skal, tykist tilvildarliga fyrirreikað. Ein litil setningur frá hesum fundi lýsir greitt tað vanabundna og ótíðarhóskandi kynsrollubýtið: Hallur situr saman við eini gentu, sum eitur Annika, og «hóast tey øll kendu Anniku betur, varð mest práttað við hann.»

Hallur hevur ikki stóran lut í hesum 1. maidagshaldi, men tað forðar ikki fyrri, at hann verður «hongdur út» í einum blaði við skendskari umtalu.

Simun Sámal er samstundis komin út á íslenskum. Tann íslenska útgávan eitur Simun Pétur

Símun Sámal

Søgan um Simun Sámal snýr seg í høvuðsheitum um gerandisdagin hjá honum, ein gerandisdag sum flestu børn í barnagarðsaldri munnu kenna til.

Simun Sámal er fyra ára gamal, hann býr á Hvitanesi saman við mammu síni og pápa sínum. Hann

gongur í barnagarði, tí foreldur hansara arbeiða úti. Tá hann hevur «fri», spælir hann við vinir sínar á Hvitanesi.

Vit hoyra um hendingar, sum fyrri vaksan kanska ikki tykjast at vera so týðningarmiklar, men sum fyrri børnum kunnu vera stórhendingar. Sum

til dømis hvussu umskiftið frá veggustovu til barnagarð kennist. Ella tá tey trý, Simun Sámal, Gunnva og Heini spæla, at tey sigla úti í verðini við «skipinum» og leikurin gerst so veruligur, at ræðsla kemur á tey, og tey fara at ivast í, um skipið finnur leiðina heimaftur gjøgnum mjørkan.

Tá mamman einaferð er á skeiði, hugna Simun Sámal og pápin sær við at baka piparnotur. Tá hendir eisini eitt litið óhapp, sum Simun Sámal tó sjálvur fær rættað upp aftur.

Vit hoyra um sambandið millum abban og Simun Sámal. Teir báðir eru ofta saman, tí abbin býr eisini á Hvitanesi. Ein spurningur, sum upptekur Simun Sámal nógv er, hvi omman ikki býr hjá abbanum meira. Hon er farin til Danmarkar og ætlar sær ikki at koma aftur.

Einasta minus í hansara annars so fyrirmyndarliga umhvøvi er, at omman manglar. Hetta er eftir mini meting eisini einasta minus við bókini sum heild — ikki at omman er rýmd, men tann umtal hon fær. Simun Sámal spyr upp i saman og skilir ikki, at omman kann finna uppá ikki at koma aftur. Hetta kanska tí hann ongantið fær eitt reidiligt svar. Øðrumegin veit abbin væl, hvi omman er farin, hon hevur sjálf sagt honum tað. Hinvegin slær hann tað upp í látur og sigur, at hon er farin í

Daells Varehus at leita eftir biligum kjóllum og tol-inum, sum hon hevur mist. Skilji ikki rættiliga, hvat Martin Næs vil við hesum; um hann vil lýsa samlivstrupulleikar í okkara samfelag, verður tað gjørt ov einiðugt.

Martin dugir ógvuliga væl at liva seg inn í barnasinnið. Tað er eisini her styrkin í bókini liggur. Á einum einfaldum, lætt-lisnum máli, sum ikki er heilt uttan skemtiligan dóm, lýsir hann barnaverðina. Eisini teir trupulleikar børn í dag hava at dragast við. Tey vaksnu sum ongantið koma, tá rópt verður á tey, tey skulu altíð fyrst «bara vaska upp» ella «bara sópa». Tey vaksnu spyrja eisini so nógv istaðin fyrri at práta.

Við hvørt hóma vit ein farra av misnøgd við okkara livshátt. Mest gjøgnum foreldrini, sum ongantið hava tíð, men eisini gjøgnum mannin í bussinum, sum biður Simun Sámal tiga ella fara út.

Samanumtikið er hetta ein ógvuliga fitt bók, ið í stóðum setur spurnar-tekin við okkara samfelagsskipan, sum ikki júst setir børn í háseti.

Myndirnar, sum Thóra Sigurðardóttir eigur, eru sera litfagrar og livligar. Tað er ein stuttleiki at hyggja at teimum.

Eitt íslenskt forlag hevur staðið fyrri útgávuini av bókini.

mt

Í samband við at Jens Beck á Skála fyrr í ár fylti 80 ár hevur vinnaðurin Albert skrivað hesa føðingardags- og jólaheilsuna.

Ólavur Halgi

Hann átti mangan vinin hann eigir nógvar enn tit kanna hann av navninum enn telist hann blant menn um aldurin er høgur ei leggur hann frá sær ein hjálp hvar ið tá tørvur er JENS BECH hann gevur tær.

At siga sigli søgur úr stóru víðu verð frá frumskógum til Equador til Grønlands harsku sker hann Kina strendur sigldi ja bæði tjúkt og tunt frá Hong Kong út til Singapore ja tað var honum unt.

At syngja glaðar dagar tað mangan glaðan ger JENS BECH vit altíð heiðra teg tað gera vit nú her vit hava siglt har úti vit kenna Singapore ja Notara Steet var góð tey siga Ave Moore.

Títt næsta liv har úti um ei í Singapore vit goyma øll tey minni tú taldi her umborð vit høgt í meti seta tín sið títt mið og mál tillukku Jens vit møtast her at drekka vinar skál.

Elin Súsanna Jacobsen